

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/mdINNA-J/22
Názov predmetu	Indiánske náboženstvá
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	3
Vyučujúci	prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD. (prednášajúci), Mgr. Adam Uhnák, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečná ústna skúška v skúškovom období.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

Záverečné hodnotenie

Záverečná ústna skúška v skúškovom období.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

Výsledky vzdelávania

Vedomosti: Študenti budú poznať náboženskú situáciu v domorodých kultúrach Amerík a porozumejú podstate indiánskeho svetonázoru, kozmogónie, kozmológie a mytológie v Severnej a Južnej Amerike ako i v Mezoamerike. Budú tiež schopní reflektovať procesy kristianizácie a synkretizmu na príklade Mezoameriky.

Zručnosti: Získané vedomosti študentom pomôžu dotvoriť si obraz o domorodých kultúrach amerického dvojkontinentu získaný počas štúdia. Budú vedieť definovať pojmy súvisiace s indiánskymi náboženstvami a získajú jazykové kompetencie v terminológii týkajúcej sa amerických domorodých náboženstiev.

Profesijné kompetencie: Vyššie uvedené študentom umožní aplikovať získané vedomosti v neskoršej praxi v rôznych zamestnaniach (akademická sféra, múzeum, učiteľstvo, turizmus a i.).

Prenositel'né kompetencie: Ako študenti etnológie s vedomosťami o kultúrnej rozmanitosti sveta, dokážu viac chápať a akceptovať iných, čo im umožní napr. zlepšiť komunikáciu so svojím bližším i vzdialenejším okolím. Študenti tiež získajú prehľad v odbornej literatúre a schopnosť uvažovať v širších i užších kontextoch.

Stručná osnova predmetu

Všeobecná charakteristika indiánskych náboženstiev a mytológie
Náboženstvá severoamerických Indiánov – všeobecná charakteristika
Náboženstvá severoamerických Indiánov – príklad Indiánov Veľkých plání
Náboženstvá Centrálnych Ánd
Náboženstvá Mezoameriky – všeobecná charakteristika
Náboženstvá Mezoameriky – priestor a čas
Náboženstvá Mezoameriky – mystický militarizmus
Kristianizácia Mexika a synkretizmus
Náboženský život súčasných mexických Indiánov
Kult Panny Márie Guadalupskej
Púť ako príklad domorodej zbožnosti v Mexiku
Rituálna krajina a posvätné hory

Sylabus predmetu

Všeobecná charakteristika indiánskych náboženstiev a mytológie
Náboženstvá severoamerických Indiánov – všeobecná charakteristika
Náboženstvá severoamerických Indiánov – príklad Indiánov Veľkých plání
Náboženstvá Centrálnych Ánd
Náboženstvá Mezoameriky – všeobecná charakteristika
Náboženstvá Mezoameriky – priestor a čas
Náboženstvá Mezoameriky – mystický militarizmus
Kristianizácia Mexika a synkretizmus
Náboženský život súčasných mexických Indiánov
Kult Panny Márie Guadalupskej
Púť ako príklad domorodej zbožnosti v Mexiku
Rituálna krajina a posvätné hory

Odporúčaná literatúra

KOVÁČ, M. 2002. Slnko jaguára. Náboženský svet Olmékov, Mayov a Aztékov. Bratislava : Chronos. ISBN 80-967138-6-8.

KATZ, F. 1989. Staré americké civilizace. Praha : Odeon. ISBN 80-207-0151-6. CARRASCO, D. 1999.

Náboženství Mezoameriky. Praha : Prostor. ISBN 80-85190-97-4.

VAILLANT, G. 1974. Aztékové. Původ, vzestup a pád národa Aztéků. Praha : Orbis. ISBN nemá.

LOCKHART, J. 1992. The Nahuas After the Conquest. A Social and Cultural History of the Indians of Central Mexico, Sixteenth Through Eighteenth Centuries. Stanford : Stanford University Press. ISBN 0-8047-2317-6.

TURNER, V., TURNER, E. 1978. Image and Pilgrimage in Christian Culture. Anthropological Perspectives. New York : Columbia University Press. ISBN 0-231-04286-8.

BOWIE, F. 2008. Antropologie náboženství. Rituál, mytologie, šamanismus, poutnictví. Praha : Portál. ISBN

978-80-7367-378-9.

HLÚŠEK, R. 2012. Guadalupská púť ako súčasť domorodého katolicizmu v Mexiku. In: *Axis Mundi* 1/2012, Vol. 7, s. 50-59. ISSN 1337-0626.

HLÚŠEK, R. 2008. Katolicizmus mexických Indiánov. Problematika náboženskej identity a synkretizmu. In: Pawliková-Vilhanová, V. (ed.): *Pestrý svet žitého náboženstva. Náboženská a kultúrna identita menšinových komunit vo vzťahu k majoritným*, Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda 2008, s. 122-139. ISBN 978-80-8105-083-1.

HLÚŠEK, R. 2012. Genéza a význam kultu Panny Márie Guadalupskej. In: *Ethnologia Actualis Slovaca* 2/2012, s. 60-75. ISSN 1336-569X.

HLÚŠEK, R. 2017. Hueyapan – Live Under/With the Volcano. Ritual Landscape of a Nahua Community. In: *Axis Mundi* 1/2017, Vol. 12, s. 16-26. ISSN 1337-0626.

HLÚŠEK, Radoslav. Ritual Landscape and Sacred Mountains in Past and Present Mesoamerica. In: *Reviews in Anthropology*, Vol. 49/2020, Issue 1-2, s. 39-60. ISSN 1556-3014.

HLÚŠEK, R. 2017. Virgen de Guadalupe y su papel en el proceso de construcción de la identidad de los indígenas mexicanos. In: *Contributions in New World Archaeology*, Vol. 11 (2017), Special Issue: Weaving Histories: Women in Mesoamerican Culture, Society and Politics, s. 149-160. ISSN 2080-8216.

HLÚŠEK, R. 2015. Fiesta de la Virgen de Guadalupe en un pueblo nahua (ejemplo de Santa Clara Huitziltepec, Puebla). In: Martínez Cárdenas, R. (ed.): *Turismo y Accesibilidad*, Zapopan : Astra Ediciones, s. 203-221. ISBN 978-607-9450-13-7.

HLÚŠEK, R. 2015. Špecifika výskumu v domorodých komunitách Mexika. In: HLÚŠEK, R. (ed.): *Terénny výskum v špecifickom prostredí. Príklad Indie, Mexika, Zambie a Južného Sudánu*, Trnava : Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Filozofická fakulta, s. 18-37. ISBN 978-80-8105-705-2.

KOVÁČ, M., HLÚŠEK, R. 2015. Sínko zemetrasenia. Spiritualita súčasných mexických Indiánov. Bratislava : Chronos. ISBN 978-80-89027-41-5.

HULKRANTZ, Å. 1999. Domorodá náboženství Severní Ameriky. Praha : Prostor. ISBN 80-85190-77-X.

ULLRICH, J. 2002. Mýty Lakotů aneb když ještě po zemi chodil Iktómi. Praha : Argo. ISBN 80-7203-378-6.

(FIRE), J. Chromý jelen, ERDOES, R. 2004. Chromý jelen. Vyprávění siouxského medicinmana. Praha, Litomyšl : Paseka. ISBN 80-7185-523-5.

RADIN, P. 2005. Trickster. Mýtus o Šibalovi. Indiánský mýtus v kontextu světových mytologií. Praha : Dobra. ISBN 80-86459-45-4.

TADIČ, R.. 2010. Cesty do posvátné hory. Šajenské mýty a jiné příběhy. Praha : Volvox Globator. ISBN 978-80-7207-756-4.

NEIHARDT, J. G. 2014. Mluví Černý jelen. Životní příběh svatého muže u kmene Sioux Oglala. Praha : Volvox Globator. ISBN 978-80-7511-105-0.

ČERNÝ, M. 2013. Poselství prachu. Mýty a legendy Šošonů. Praha : Argo. ISBN 978-80-257-0864-4.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

90 hodín, z toho:

Prezenčné: 24 hodín

samoštúdium: 66 hodín